

Medicinska kontroller

Syfte

Umeå universitet vill med denna regel förebygga ohälsa hos anställda samt säkerställa upptäckten av tidiga tecken på ohälsa hos anställda som arbetar med vissa ämnen eller under vissa förhållanden genom att tillämpa föreskrifter som berör medicinska kontroller.

Arbetsmiljöregler

Regler framgår bl a av Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2005:6 "Medicinska kontroller i arbetslivet". I föreskriften anges att arbetsgivaren skall ordna med medicinska kontroller av arbetstagarna vid;

- a) arbete som innebär exponering för bly och kadmium, b) arbete som innebär exponering för fibrosframkallande damm: asbest, kvarts och vissa syntetiska oorganiska fibrer, c) arbete som innebär exponering för hårdplaster, d) arbete som innebär stor fysisk påfrestning: höjdarbete i master och stolpar, rök- och kemdykning samt dykeriarbete, e) arbete som innebär exponering för vibrationer, f) nattarbete

I föreskriften AFS 2005:1 "Mikrobiologiska arbetsmiljörisiker – smitta, toxinpåverkan, överkänslighet" anges att arbetsgivaren skall erbjuda medicinska förebyggande åtgärder och kontroller om arbetstagarna kan ha utsatts för eller riskerar att utsättas för skadlig exponering för biologiska agens.

I föreskriften AFS 1990:11 "Arbete med försöksdjur" anges att arbetsgivare skall bedöma behovet av vaccination och annan immunprofylax och vid behov erbjuda arbetstagare sådan.

Arbetsgivare skall erbjuda arbetstagare, som regelmässigt skall sysselsättas i arbete med allergiframkallande försöksdjur, läkarundersökning innan arbetet påbörjas.

Om arbetstagare vid arbete med försöksdjur får symptom som tyder på allergi eller annan överkänslighet skall arbetsgivare likaså erbjuda läkarundersökning.

Arbetstagare som är allergisk eller överkänslig mot någon faktor i arbetsmiljön skall erbjudas periodisk läkarundersökning.

Vidare anges mera allmänt att när en riskbedömning enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete, visar att det är motiverat att genomföra medicinska kontroller av arbetstagarna skall sådana kontroller erbjudas dem av arbetsgivaren.

"Statens strålskyddsinstitutets föreskrifter om läkarundersökning för arbete med joniserande strålning" SSI FS 1998:6 ska även beaktas. Gäller då årlig dos överskrider vissa värden.

Ansvar

- Rektor är ansvarig för detta styrdokument på central nivå.
- Dekanus är ansvarig för att styrdokumentet förs ut till respektive institution/motsvarande. Dekanus har även ett uppföljande ansvar för att styrdokumentet blir tillämpat på respektive institution/motsvarande.
- Prefekt/motsvarande är ansvarig för att vidta de åtgärder som framgår av dessa regler samt upprätta en handläggningsordning för "Medicinska kontroller".

Vid behov av råd och stöd kan chefen vända sig till i första hand skyddsingenjören vid företagshälsovården, i andra hand Personalenhetens arbetsmiljösamordnare.

Krav på rutinbeskrivning för "Medicinska kontroller"

Respektive institution/motsvarande skall upprätta en rutinbeskrivning vilket kan ske med hjälp av underlaget i bilaga A.

Vägledning vid framtagande av rutinbeskrivning för "Medicinska kontroller" vid institution/motsvarande.

Det är lämpligt att prefekten utser en projektgrupp som svarar för framtagande av en rutinbeskrivning. I projektgruppen bör delta en representant från institutionsnivån, arbetsmiljöombud och lämpligt antal representativa från verksamheten samt representant från företagshälsovården som adjungeras till gruppen.

Gå igenom förekomsten av ämnen eller förhållanden som anges under rubriken "Arbetsmiljöregler". Se även bilaga 1 i föreskriften "Medicinska kontroller i arbetslivet" där det finns en översikt över obligatoriska medicinska kontroller. Där framgår även tidpunkt och intervall för läkarundersökning, liksom i de fall det är krav på tjänstbarhetsbedömning. Tjänstbarhetsbedömning innebär att läkaren bedömer om den anställda är tjänstbar. Om en anställd inte är tjänstbar får arbetsgivaren inte sysselsätta den anställda i det arbete som föranlett kontrollerna. Ta gärna hjälp av företagshälsovården för att utreda ev behov av medicinska kontroller.

- Gör en förteckning på det som kan föranleda medicinska kontroller
- Ange vilken typ av medicinsk kontroll som krävs
- Ange vilka personer som berörs samt typ av medicinsk kontroll för respektive person
- Beställ den medicinska undersökningen hos företagshälsovården.
- Dokumentera genomförandedatum för berörda personer samt tid/datum för kommande undersökningar om det krävs periodiska kontroller, t ex för hårdplaster.
- Beakta resultatet vid tjänstbarhetsbedömning, d v s kan berörd person vara sysselsatt i det arbete som föranlett kontrollen.
- Ange vem som ansvarar för handläggningsordningen.

Skriftlig rutinbeskrivning för "Medicinska kontroller"

Dokumentation i tabellform med vad som är orsak till den medicinska kontrollen, vem som berörs, om det krävs periodisk undersökning, datum för genomförande samt, i de fall det är aktuellt, datum för nästa medicinska undersökning, se exempel.

Typ av ämne eller förhållande.	Typ av med. und. (ev periodisk)	Datum för genomförande	Datum för nästa undersökning	Kommentarer
Hårdplaster Isocyanater Namn på personer	Periodisk und vart annat år			
Skadlig exponering för biologiska agens Namn på personer	T ex undersökning allergiska reaktioner och lungfunktion			

Arbete med försöksdjur	Hälsokontroll vid anställning			
Namn på personer				